Deloitte.

ZARZĄDZANIE
RYZYKIEM
I KAPITAŁEM

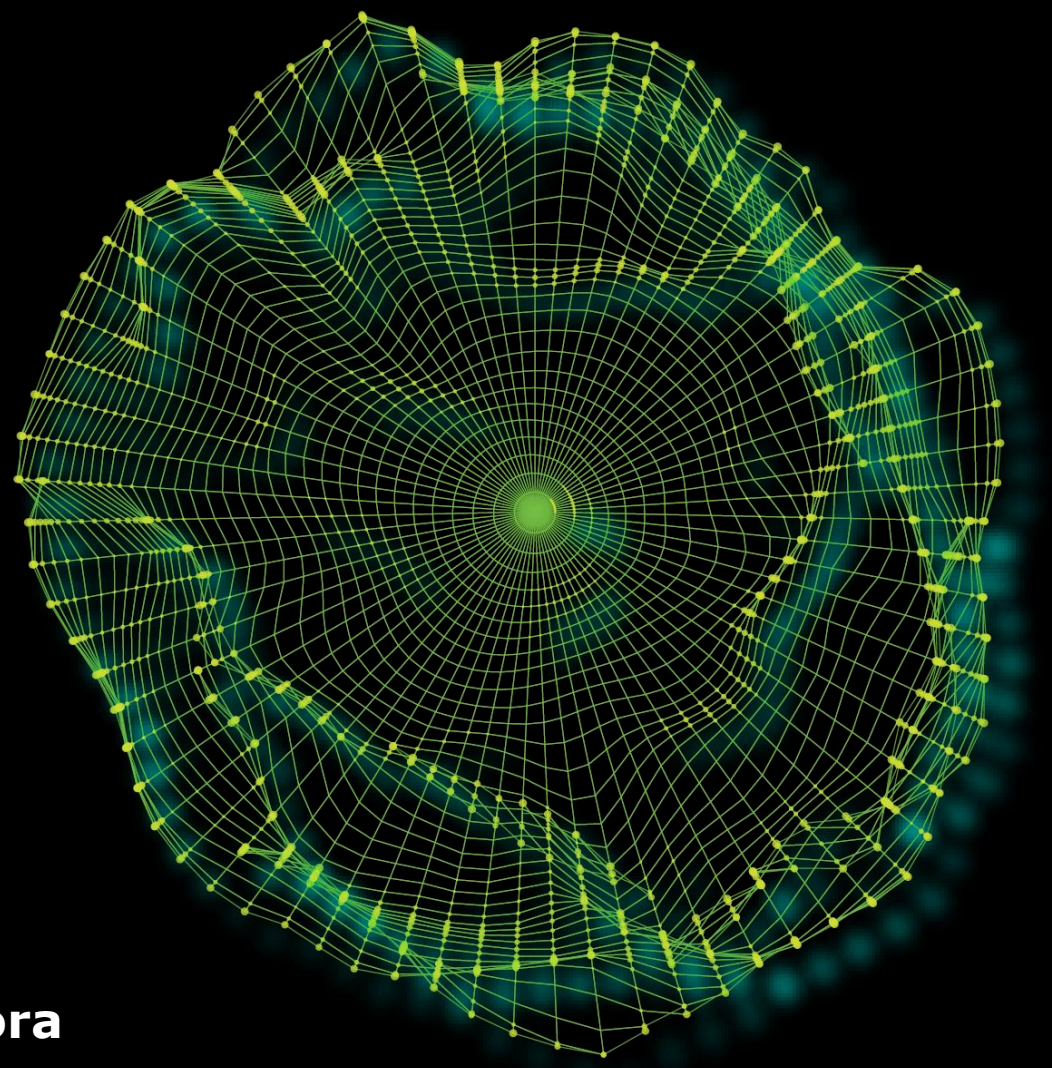

Wyzwania regulacyjne w kontekście stabilności i konkurencyjności sektora

Seminarium Zarządzanie Ryzykiem i Kapitałem w Bankach
22 stycznia 2020 r.

Stabilność i konkurencyjność sektora bankowego

Kontekst debaty

*W świetle obaw o rosnące ryzyko systemowe w Polsce, wynikające wprost z **rosnącej ochrony praw konsumentów**, możliwości zarażenia systemu finansowego przez niektórych jego uczestników będących w trudnej sytuacji finansowej czy też pośrednio ze wzrostu ryzyka portfeli kredytowych - w szczególności detalicznych i MŚP, kluczowe staje się pytanie o możliwość jego przeciwdziałaniu przez regulatorów oraz przez sam sektor.*

*W otoczeniu **niskich stóp procentowych** wprowadzone dodatkowe regulacje w zakresie kredytów hipotecznych oraz planowane w zakresie **MREL** mogą dodatkowo przyczynić się do wzrostu ryzyka systemowego poprzez istotny wzrost długoterminowego ryzyka płynności. Nie bez znaczenia pozostają ponadto dotychczas podnoszone przez uczestników rynku kwestie przede wszystkim takie jak **stale rosnące obciążenia** ograniczające atrakcyjność branży i uniemożliwiające osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu z kapitału.*

***Wyzwaniem** pozostaje również **stosowanie zapisów CRD V i CRR II** w kontekście możliwości przebudowy struktury bilansu i ograniczenia spodziewanego wzrostu wymogów kapitałowych.*

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania stojące przed sektorem bankowym

Priorytety EBA

EBA opublikowała program prac na 2020 r., w którym wskazano priorytety na przyszły rok. EBA zamierza w bieżącym roku opublikować 50 standardów technicznych, wytycznych i zaleceń, wraz z 37 sprawozdaniami i opiniami. Wśród priorytetów wskazuje się:

01

Wspieranie wdrażania pakietu środków redukcji ryzyka (Risk Reduction Measures – RRM), w tym CRD5 / CRR2 / BRRD2 i wdrażania globalnych standardów (CRD6 / CRR3) w UE:

- Przede wszystkim, **EBA zamierza opublikować 10 RTS / ITS / Wytycznych dla modeli wewnętrznych (Internal Model Approach – IMA) dla FRTB**, koncentrując się na tych, które uważa za niezbędne do kalibracji IMA. W pierwszym kwartale powinien zostać opublikowany RTS dot. horyzontów płynności dla IMA, back-testingu i wymogów PLA w ramach IMA, modelowalności czynników ryzyka w ramach IMA i czynników niemodelowalnych.
- EBA przedstawi wyniki prac (Level 2 mandates) m.in. w zakresie ryzyka kredytowego, dużych ekspozycji, adekwatności kapitałowej, MRELa i TLACa
- EBA będzie współpracować z Komisją w celu wsparcia wdrożenia Bazylei IV

02

Ukończenie tzw. mapy drogowej dot. ryzyka kredytowego w ramach IRB:

- Przegląd przepisów w zakresie stosowania IRB
- Zapewnienie spójnego podejścia przy odpowiednim zastosowaniu analizy porównawczej dla IRS
- Zwiększenie przejrzystości w oparciu o znormalizowane i porównywalne szablony

03

AML jako priorytet w UE

- Nowe kompetencje EBA w zakresie AML na podstawie tzw. „ESAs review package".
- Uprawnienia EBA do żądania od właściwych organów krajowych zbadania potencjalnych naruszeń prawa UE i uprawnienia do przeprowadzenia dochodzenia, jeśli odpowiedni właściwy organ krajowy nie podejmie działań
- Przeprowadzenie oceny podejścia właściwych organów krajowych do kwestii AML/CTF – sprawozdanie planowane na 4 kwartał 2020 r.

04

Przyczynianie się do należytego rozwoju innowacji finansowych i stabilności

- W 4 kwartale 2020 r. EBA opublikuje raport na temat pojawiających się zagrożeń technologicznych i stosowne wytyczne dla organów nadzoru (m.in. dot. big data i analizy danych czy otwartej bankowości)

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania stojące przed sektorem bankowym

Implementacja Bazylei 3

27.06.19
Wejście w życie

18 MIESIĘCY OD WEJŚCIA W ŻYCIE
Implementacja CRD5/BRRD2 przez państwa członkowskie

2 LATA OD WEJŚCIA W ŻYCIE
CRR2 | włączając NSFR, SA-CCR, leverage ratio

2019

CRR2
Zakres, kwestie nadzorcze.
Wymogi TLAC
Wymogi w zakresie funduszy własnych dla ekspozycji CCP.

2020

CRR2
Planowane przyjęcie aktu delegowanego dot. **FRTB.**

Q2 2020 | CRD6/CRR3
Oczekiwana propozycja Komisji Europejskiej

2021

Rok po przyjęciu aktu delegowanego dot. FRTB

CRR2
Wymogi raportowe w zakresie FRTB (metoda standardowa).

CRD5
Rezerwy na ryzyko stopy proc. w ramach portfela niehandl.

2022

01.01.22 | CRD5
Ograniczenia i konieczne działania w przypadku niespełnienia buforów kapitałowych / wskaźnika dźwigni.

CRR2
Wymogi w zakresie leverage ratio dla G-SIB.

Q2 2022
CRD6/CRR3
Przewidywane przyjęcie.

2023

Trzy lata po przyjęciu aktu delegowanego dot. FRTB

CRR2
Wymogi raportowe w zakresie FRTB (modele wewnętrzne).

2024

CRD5 30.12.23
Wymogi dot. IPU (Intermediate Parent Undertaking).

BRRD2 01.01.24
Zastosowanie MREL dla instytucji objętych restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją

Q2 2024 | CRD6/CRR3
Przewidywana implementacja.

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania stojące przed sektorem bankowym

Implementacja Bazylei 3 – dalsze kroki – plan pierwotny

6 MIESIĘCY OD WEJŚCIA W ŻYCIE

RYZYKO KREDYTOWE

- RTS dot. warunków jakie EBA powinna brać uwagę przy ocenie stosowności wartości LGD
- RTS dot. ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości
- Wytyczne dot. ekspozycji w zakresie transferu ryzyka kredytowego

RYZYKO RYNKOWE

- FRTB – akt delegowany
- SA-CCR – RTS dot. sposobu kalkulacji wsp. Delta i mapowania transakcji do kategorii ryzyka

RESTRUKTURYZACJA

- Fundusze własne i zobowiązania – RTS dot. metodologii szacowania buforów
- Fundusze własne i zobowiązania – RTS dot. metod stosowania MREL do podmiotów objętych restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją
- TLAC– RTS dot. pośredniego finansowania zobowiązań i zezwolenia na ograniczenie instrumentów kwalifikowanych

POZOSTAŁE

- Wynagrodzenia – RTS dot. identyfikacji pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka
- Wytyczne określające sposoby wymiany informacji pomiędzy organami nadzoru
- Płynność – RTS dot. walut z ograniczoną dostępnością aktywów płynnych
- Ujawnienia – ITS dot. jednolitych formatów ujawnień

9 MIESIĘCY

RYZYKO RYNKOWE

- FRTB – RTS dot. horyzontu płynnościowego dla potrzeb modeli wewnętrznych
- FRTB – RTS dot. niemodelowalnych czynników ryzyka dla potrzeb modeli wewnętrznych
- FRTB – RTS dot. zmian wartości portfela i przypisania w rachunku zysków i strat

POZOSTAŁE

- Nadzór ostrożnościowy – Wytyczne dot. ekspozycji, dla których organy nadzoru mogą stosować bufor ryzyka systemowego
- Duże ekspozycje – RTS dot. sposobu obliczania kontraktowych wartości ekspozycji

12 MIESIĘCY

RYZYKO RYNKOWE

- ITS dotyczące sprawozdawczości w zakresie ryzyka rynkowego i sprawozdawczości dotyczącej wskaźnika dźwigni

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

- RTS w sprawie standaryzowanej metodologii oceny ryzyka stopy procentowej (plus alternatywa dla MŚP)
- RTS w sprawie scenariuszy szokowych, modeli i założeń parametrycznych

RESTRUKTURYZACJA

- ITS dotyczące jednolitych szablonów i formatów ujawniania informacji
- RTS na temat możliwości wykorzystania warunków umownych określających odpowiedzialność podlegającą konwersji lub odpisowi
- RTS określające treść postanowienia umownego

POZOSTAŁE

- Nadzór ostrożnościowy - wytyczne dotyczące stosowania bufora ryzyka systemowego
- Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne - RTS dot. odstąpienia od redukcji dla ostrożnie wycenianych aktywów
- Duże ekspozycje – RTS dot. kryteriów identyfikacji przedsiębiorstw z sektora tzw. shadow banking
- Płynność – ITS dot. raportowania płynnościowego
- Wymogi sprawozdawcze – ITS dot. jednolitych formatów sprawozdawczych dla MŚP

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania stojące przed sektorem bankowym

Implementacja Bazylei 3 – dalsze kroki – zmiany pierwotnych terminów

MANDAT	PIERWOTNY TERMIN	NOWY TERMIN
WYNAGRODZENIA:		
Art. 94(2) CRD5	28 Grudnia 2019	Czerwiec 2020
Duże ekspozycje:		
Art. 390(9) CRR2	Marzec 2020	Grudzień 2020
Art. 403(4) CRR2	Grudzień 2019	Grudzień 2020
Art. 394(4) CRR2	Czerwiec 2020	Grudzień 2021
Art. 4(4) CRR2	Czerwiec 2020	Grudzień 2022
Art. 507(1) CRR2	Czerwiec 2021	Grudzień 2021
RESOLTION:		
Art. 72b(7) CRR2	Grudzień 2019	Grudzień 2020
Art. 78a(3) CRR2	Grudzień 2019	Grudzień 2020
Art. 45c(4) BRRD2	Grudzień 2019	Grudzień 2020
Art. 45f(6) BRRD2	Grudzień 2019	Grudzień 2020
Art. 55(6) BRRD2	Czerwiec 2020	Grudzień 2020
Art. 55(8) BRRD2	Czerwiec 2020	Grudzień 2020
Art. 71a(5) BRRD2	Czerwiec 2020	Grudzień 2020
UJAWNIENIA FILARA 3:		
Art. 434a CRR (wskaźniki o globalnym znaczeniu systemowym)	Czerwiec 2020	H2 2020 (pierwsze ujawnienia wg stanu na 06.2021)
Art. 434a CRR (ESG)	Czerwiec 2020	Czerwiec 2021 (pierwsze ujawnienia wg stanu na 06.2022)
Art. 434a CRR (IRRBB)	Czerwiec 2020	H2 2020 (pierwsze ujawnienia wg stanu na 06.2021)
Art. 49 CRR2	Czerwiec 2021	Grudzień 2020 (pierwsze ujawnienia wg stanu na 06.2021)
Art. 52 CRR2	Czerwiec 2021	Grudzień 2020 (pierwsze ujawnienia wg stanu na 06.2021)
SPRAWOZDAWCZOŚĆ OSTROŻNOŚCIOWA:		
Art. 430(7) CRR2	Czerwiec 2021	Czerwiec 2020 (pierwsza data referencyjna – 06.2021)
Art. 430(9) CRR2	Czerwiec 2021	Czerwiec 2020 (pierwsza data referencyjna – 06.2021)
Art. 430(b)(6) CRR2	Czerwiec 2020	April 2020 (pierwsza data referencyjna – 03.2021)
Art. 430(8) CRR2	Czerwiec 2020	Grudzień 2020
Art. 430(c) CRR2	Czerwiec 2020	Czerwiec 2021
Art. 415(3)(a) CRR2	Czerwiec 2020	2021 (pierwsza data referencyjna – 2022)

© 2020 Deloitte Polska

Dalsze wyzwania stojące przed sektorem bankowym

Do 2024

Unia Bankowa:

Komisja będzie dążyć do zawarcia ostatecznego porozumienia w sprawie ustanowienia wspólnego mechanizmu ochronnego dla funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (Single Resolution Fund), a także do postępów w negocjacjach legislacyjnych w sprawie europejskiego mechanizmu gwarantowania depozytów (EDIS), które zostały zawieszone w 2015 r.

Stworzenie strategii ekologicznego finansowania:

ogólna strategia Komisji w tym zakresie dotyczy „bezpośrednich inwestycji i finansowania w celu przejścia do gospodarki neutralnej dla klimatu”. Mówiąc dokładniej, Komisja lub Parlament Europejski mogą poszukiwać sposobów odzwierciedlenia ryzyka klimatycznego w ramach kapitału bankowego albo poprzez działanie nadzorcze w ramach filaru 2, albo poprzez ustanowienie czynnika wspierającego zielone inwestycje w filarze 1 (lub czynnika zniechęcającego) jako dodatku do CRR3.

Cyberbezpieczeństwo i kryptowaluty:

opracowanie strategii FinTech na poziomie UE i wspólne podejście do kryptowalut pozostają istotnymi kwestiami dla Komisji Europejskiej. W praktyce Komisja prawdopodobnie skoncentruje się na opracowaniu wspólnego unijnego podejścia do zarządzania ryzykiem finansowym związanym z nowymi technologiami. Unijna ustawa o bezpieczeństwie cybernetycznym usług finansowych jest jednym z wniosków ustawodawczych, które podobno Komisja przygotowuje się na swój pierwszy rok urzędowania.

Wiceprzewodniczącym wykonawczym Komisji Europejskiej odpowiedzialnym za usługi finansowe (gospodarka służąca ludziom) został **Valdis Dombrovskis.** Stanowi to znaczne poparcie dla dotychczasowego podejścia Dombrovskisa i jego zespołu w kwestiach związanych z usługami finansowymi, a także dla wcześniejszych prac nad kwestiami ekologicznymi i cyfrowymi w usługach finansowych.

© 2020 Deloitte Polska

„Steady-state” resolution planning cycle

W 2019 r. **Single Resolution Board (SRB**), organ resolution w Unii Europejskiej, w związku z rewizją ram prawnych (BRRD2/ SRMR2/ CRR2), koniecznością corocznej aktualizacji planów resolution oraz uspójnienia procesu zbierania danych i podejmowania decyzji w procesie resolution, wskazała wdrożenie nowego cyklu planowania resolution (*„steady – state” resolution planning cycle*) jako jeden z jej priorytetów strategicznych.

W celu wprowadzenia nowego cyklu planowania resolution w 2020 r. SRB wyraziła oczekiwania wobec leżących w jej jurysdykcji banków, spełnienia dodatkowych wymogów i przekazywania informacji, będących podstawą **corocznej oceny możliwości przeprowadzenia skutecznej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji** oraz **identyfikacji przeszkód** w tym zakresie.

OCZEKIWANIA TE DOTYCZYŁY M.IN.:

- Przygotowania do **raportowania resolution** w 2020 r., w tym zapewnienia dotrzymania terminów raportowania i właściwej jakości danych,
- Przygotowania i wdrożenia tzw. ***bail-in playbook*** jako priorytetu na 2019 r. i 2020 r.

Jednocześnie SRB w celu zapewnienia porównywalności i spójności planowania resolution SRB zakłada wprowadzenie **procesu zapewnienia jakości** obejmującego szczegółowe danych przekazywanych przez banki.

„STEADY-STATE” RESOLUTION PLANNING CYCLE

* Raporty wymagane przez SRB (m.in. w zakresie zobowiązań, funkcji krytycznych) w ramach raportowania resolution w 2020 r.

© 2020 Deloitte Polska

Bail-in playbook w procesie resolution

W lutym 2019 r. SRB skierowała do leżących w jej jurystykcji banków list z oczekiwaniem sporządzenia pierwszego projektu tzw. bail-in playbook.

Bail-in playbook to wewnętrzny dokument banku, który opisuje operacyjne etapy, które muszą zostać wykonane przez podmiot, by wdrożenie instrumentu umorzenia lub konwersji długu (ang. bail-in) było możliwe w praktyce. Dokument powinien zawierać ponadto opis systemów wewnętrznych banku oraz jego infrastruktury, sposobu zdefiniowania ról i odpowiedzialności banku, a także interakcji podmiotu z organami resolution i zewnętrznymi interesariuszami.

Bail-in playbook ma zagwarantować prawidłowe i sprawne przeprowadzenie procesu bail-in, poprzez:

Określenie **hierarchii zobowiązań podlegających umorzeniu** zgodnie z zasadą niepogarszania praw wierzycieli (NCWO),

Określenie harmonogramu przeprowadzenia resolution, w tym działań zaplanowanych na tzw. „**weekend resolution”** minimalizując tym samym ryzyko systemowe i reputacyjne,

Jasne zdefiniowanie **ró**l i **odpowiedzialności** banku, organu resolution i zewnętrznych interesariuszy w procesie resolution(m.in. podejmowanie decyzji, wycena itp.),

Określenie zasad **komunikacji** ze wszystkimi interesariuszami.

W przedmiotowym liście SRB przekazała bankom wytyczne w zakresie struktury i zawartości bail-in playbook, jednocześnie zaznaczając, iż do decyzji krajowych organów resoluton należy określenie dodatkowych wymogów w zakresie dokumentu, wynikających m.in. z lokalnych ograniczeń prawnych i regulacyjnych.

SRB w zakresie zawartości *bail-in playbook* wskazuje 4 **kluczowe obszary:**

- **PROCES IDENTYFIKACJI ZOBOWIĄZAŃ**
- **DOSTARCZENIE DANYCH**
- **DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE**
- **DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE**

ZAKRES BAIL-IN PLAYBOOK W 2019 R.

ROZSZERZENIE W KOLEJNYCH LATACH

© 2020 Deloitte Polska

Rentowność sektora bankowego (ROE)
3Q2019

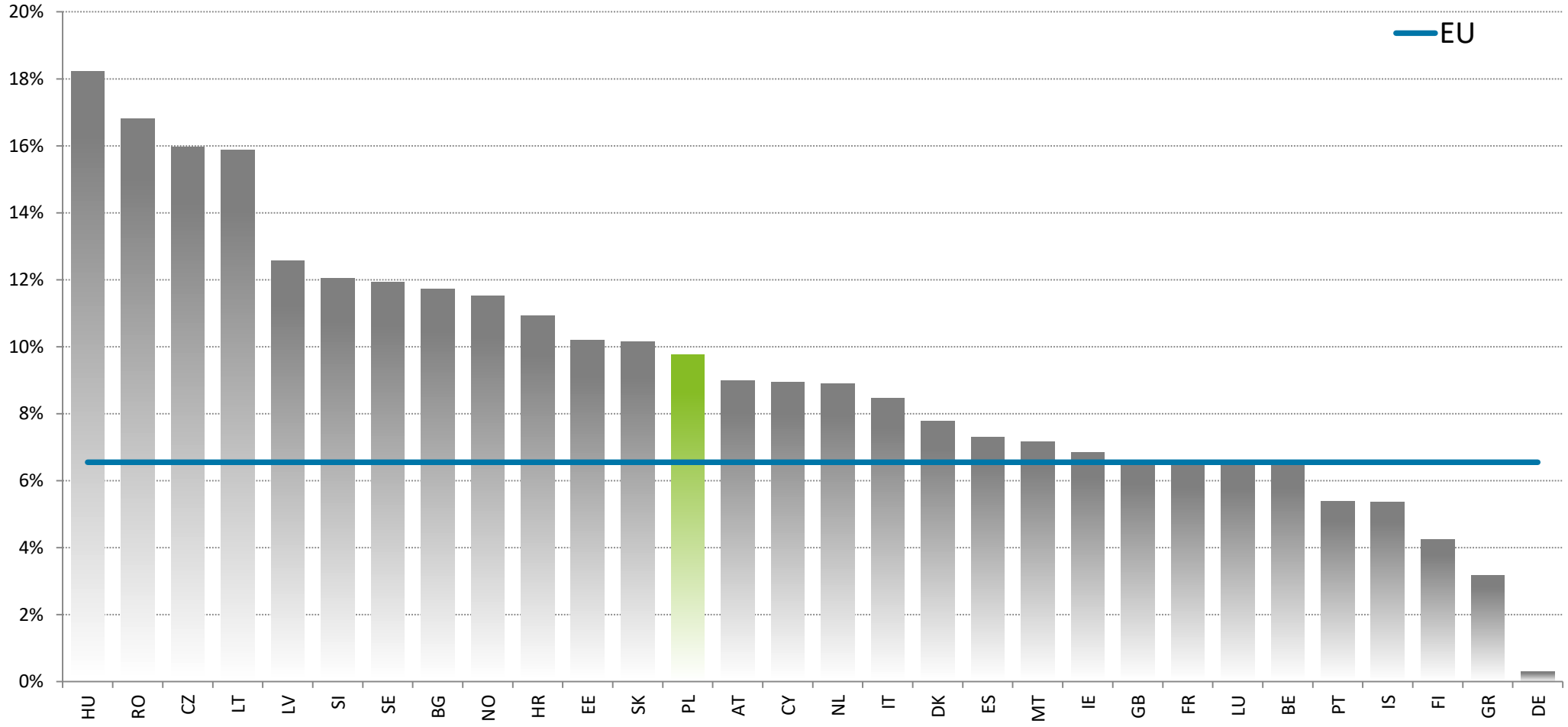

Źródło: EBA, RISK DASHBOARD DATA AS OF Q3 2019

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania sektora finansowego

W najbliższej przyszłości

Reforma **(W)IBOR**

Cyber ataki/przestępczość

Zorientowanie na **klienta**

Wykorzystanie **danych osobowych**

Zmiany klimatyczne

Kultura organizacyjna

Zarządzanie ryzykiem

Krypto waluty

Stabilność i bezpieczeństwo systemu Bankowego (B3 i stress testy)

Wewnętrzna **sytuacja polityczna** i **niepewność** otoczenia zagranicznego

Rola banków centralnych w środowisku **niskich stóp procentowych** oraz w wykorzystaniu niestandardowych narzędzi polityki pieniężnej

Zmiana technologiczna – wykorzystanie rozwiązań „chmurowych" oraz technologii blockchain

Transformacja socjo-ekonomiczna społeczeństw

Rentowność sektora

© 2020 Deloitte Polska

Wyzwania polskiego sektora bankowego 2020+

Tematy do dyskusji

Poziom stóp procentowych

Niski poziom stóp procentowych sprzyja dostępności kredytów. Jak ew. zmiana poziomu stóp może wpłynąć na sektor finansowy i jego rentowność. Na ile ew. zmiana jest szansą, a na ile zagrożeniem ?

Agenda regulacyjna

Na ile agenda regulacyjna trafnie identyfikuje kluczowe wyzwania sektora i adresuje najpilniejsze potrzeby? Czy nowe regulacje (BRRD2/ SRMR2/ CRR2) wzmacniają stabilność i transparentność sektora?

Ochrona i zorientowanie na konsumenta

Na ile ochrona konsumenta, zorientowanie na konsumenta i ochrona danych osobowych stanowi ograniczenie w sektorze Bankowym?

Czy można lepiej wykorzystać dane osobowe do zarządzania ryzykiem.

Czy należy spodziewać się korekty obecnego podejścia i jakie mogą być tego konsekwencje?

Atrakcyjność polskiego rynku

Czy Polska jest jeszcze atrakcyjna dla zagranicznych podmiotów finansowych? Na ile zmiany regulacyjne i polityczne zmienią pozycje polskiego sektora na tle innych krajów?

© 2020 Deloitte Polska

Debata: Wyzwania regulacyjne w kontekście stabilności i konkurencyjności sektora

PROWADZĄCY DEBATĘ:

Przemysław Szczygielski,
Partner, Lider Usług Doradczych w Zakresie Ryzyka
i Regulacji w Sektorze Finansowym,
Deloitte

Tel: +48 22 511 08 12
M: +48 697 716 297
pszczygielski@deloittece.com

Wśród uczestników debaty

Zbigniew Bętkowski,
Członek Zarządu, Deutsche Bank Polska S.A.

Piotr Mazur,
Wiceprezes Zarządu,
PKO Bank Polski

Bożena Graczyk, Wiceprezes Zarządu,
ING Bank Śląski S.A.

Andrzej Reich,
niezależny ekspert

© 2020 Deloitte Polska

Deloitte.

ZARZĄDZANIE
RYZYKIEM
I KAPITAŁEM

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas.

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 150 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. Ponad 264 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: wywierać pozytywny wpływ na środowisko i otoczenie, w którym żyją i pracują.

W Polsce usługi na rzecz klientów świadczą: Deloitte Advisory spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (dawniej Deloitte sp. z o.o.), Deloitte Poland sp. z o.o., Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., Deloitte Doradztwo Podatkowe Dąbrowski i Wspólnicy sp.k., Deloitte PP sp. z o.o., Deloitte Polska Sp. z o.o., Deloitte Strategy and Research Sp. z o.o., Deloitte Consulting S. A., Deloitte Legal, Pasternak, Korba, Moskwa, Jarmul i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k., Deloitte Services sp. z o.o. (wspólnie określane mianem „Deloitte Polska”), będące jednostkami stowarzyszonymi Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Polska jest jedną z wiodących firm doradczych w kraju, świadczącą usługi profesjonalne w obszarach: audytu, doradztwa podatkowego, konsultingu, zarządzania ryzykiem, doradztwa finansowego oraz prawnego za pośrednictwem ponad 2200 profesjonalistów z Polski i zagranicy.

© 2019 Deloitte Polska.